

Sygn. akt II CSK 516/20

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa M. K.
przeciwko Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa w W.
Oddział Terenowy w P.
o ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 lutego 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 19 marca 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 12500 (dwanaście tysięcy pięćset) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 19 marca 2020 r., sygn. akt I ACa (...) Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, niepubl., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, niepubl.).

Istotnych zagadnień prawnych skarżący upatruje w konieczności wyjaśnienia, czy art. 12 ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości zasobu własności rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw, znajduje zastosowanie do trybu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, unormowanego w art. 27-33 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych?, a w przypadku odpowiedzi twierdzącej albo stwierdzenia przez Sąd Najwyższy, że istotne zagadnienie prawne wskazane powyżej nie istnieje, to czy za moment wszczęcia procedury („postępowania w sprawie”), unormowanego w art. 27 - 33 powołanej ustawy z dnia 19 października 1991 r. i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, należy uznać sporządzenie i ogłoszenie wykazu nieruchomości Zasobu przeznaczonych do sprzedaży, czy też procedurę tę rozpoczynają, ustalone w oparciu o okoliczności konkretnej sprawy, wcześniejsze czynności przygotowawcze, ujawniające zamiar co do sposobu zagospodarowania nieruchomości zasobu.

Przedstawione przez skarżącego zagadnienia prawne nie spełniają kryteriów wskazanej w skardze kasacyjnej przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania. Jeśli chodzi o pierwsze zagadnienie to wprost z przepisu art. 12 powołanej ustawy

z dnia 14 kwietnia 2016 r. wynika, że do postępowań dotyczących nabycia nieruchomości rolnych wszczętych, m.in. na podstawie ustawy z dnia 19 października 1991 r., i nie zakończonych do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r., stosuje się przepisy dotychczasowe. W uzasadnieniu uchwały z dnia 18 maja 2017 r., III CZP 13/17 (OSNC 2018, nr 2, poz. 15), Sąd Najwyższy wskazał, że chodzi o postępowania, których przedmiotem jest każdy sposób nabycia własności nieruchomości rolnej, o którym mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego.

Według ustaleń faktycznych, które są wiążące w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) poprzednik prawny pozwanego podjął czynności zmierzające do sprzedaży nieruchomości rolnej pozostającej w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, co do której powód (jako spadkobierca byłego właściciela tej nieruchomości, która została przejęta na rzecz Skarbu Państwa przed 1 stycznia 1992 r.) wystąpił z pozwem o ustalenie jego pierwszeństwa w jej nabyciu na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 października 1991 r. w brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r., przy czym czynności zostały wstrzymane aż do odwołania. Przed wejściem w życie tej ustawy przedmiotowa nieruchomość została ujęta w planie sprzedaży, a następnie poprzednik prawny pozwanego podjął czynności faktyczne i prawne niezbędne do zbycia tej nieruchomości, polegające m.in. na powiadomieniu dzierżawcy tej nieruchomości - spółki R. o zamiarze jej sprzedaży.

Z pisma z dnia 20 lutego 2014 r. poprzednika prawnego pozwanego wprost wynika, że nieruchomości, których dotyczy pozew, przeznaczył do sprzedaży w III kwartale tegoż roku (k. 580).

W art. 12 ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. nie ma legalnej definicji „postępowania dotyczącego nabycia nieruchomości rolnej”, a zatem zawężająca interpretacja byłaby sprzeczna z zasadą *lege non distinguente nec nostrum est distinguere*. Nie ogranicza się więc do postępowania w znaczeniu procedury sądowo-cywilnej jak i administracyjnej, ale chodzi tutaj o wszelkiego rodzaju postępowania dotyczące nabycia nieruchomości rolnych, w tym w drodze czynności prawnych. Zatem zakres tego przepisu nie ogranicza się do kwestii wyłącznie

procesowych, lecz także zdarzeń o charakterze materialno-prawnym (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2017 r. III CZP 35/17). Poza tym, z treści tego przepisu nie wynika, iż chodzi tutaj o samą czynność zbycia nieruchomości; użycie przez ustawodawcę sformułowania „do postępowań dotyczących nabycia nieruchomości rolnych...”, a w szczególności słowa „postępowań” oznacza, iż chodzi tutaj o proces przebiegający w czasie, który zachodzi, gdy zostały podjęte czynności zmierzające do zbycia nieruchomości wchodzących w skład Zasoby Własności Rolnej Skarbu Państwa, co do których obowiązujące wówczas przepisy przyznawały określonym podmiotom pierwszeństwo nabycia. Należy zauważyć, że zbycie tego rodzaju nieruchomości jest sformalizowane nie tylko na etapie finalizacji transakcji, co wynika z regulacji zawartej w ustawie z dnia 19 października 1991 r. w ówczesnym brzmieniu (por. art. 28 dotyczący sporządzenia wykazu nieruchomości Zasobu przeznaczonych do sprzedaży, który to przepis jest zamieszczony w rozdziale 6 zt. „Sprzedaż i nabywanie nieruchomości”).

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej § 2 pkt 9 w zw. § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm., w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. z 2016 r. poz. 1668).